

Vysoké Tatry sú najvyššie pohorie na Slovensku a v Poľsku a sú zároveň jediným horstvom v týchto štátoch s alpským charakterom. Sú geomorfologickou časťou Východných Tatier západne od Kopského sedla, ktoré ich oddeľuje od Belianskych Tatier. Na juhu hraničia s Podtatranskou kotlinou. Majú rozlohu 341 km² (260 km² na Slovensku a 81 km² v Poľsku). Od juhu je pohorie ohraničené Podtatranskou kotlinou, na severe susedí so Spišskou Magurou a západnú hranicu tvorí Kôprová dolina, oddeľujúca Vysoké Tatry od Západných Tatier. Na východe sú ohraničené masívom Belianskych Tatier. Belianske Tatry sú nižšie ako Vysoké Tatry (plocha 64 km², dĺžka hrebeňa 14 km, najvyšší vrchol je Havran s výškou 2 151,5 m n. m.). Vo Vysokých Tatrách nájdeme 29 vrcholov prevyšujúcich výšku 2 500 metrov. Celkovo 8 vrcholov v slovenských Vysokých Tatrách je turistom prístupných po značených chodníkoch so sezónnymi uzávierkami od 1. 11. do 15. 6. Naproti tomu vrcholy Gerlachovský štít, Vysoká, Ganek, Bradavica, Prostredný hrot, Ľadový štít, Baranie rohy, Lomnický štít, Kežmarský štít a iné sú pre turistov dostupné iba v sprievode horského vodcu. Pre horolezca s potrebným preukazom je lezenie na väčšine územia národného parku povolené na vlastné nebezpečenstvo. Vo Vysokých Tatrách sa nachádza 35 dolín. Dná severných dolín sú nižšie, než je tomu na juhu. To je dané ľadovcovou činnosťou, keď na juhu boli ľadovce menšie a tam nedosahovali takú veľkú eróznú činnosť ako na severe. Medzi bočné hrebene sa zarezávajú tatranské doliny. Na južnej strane to sú Kôprová dolina, Furkotská dolina, Mlynická dolina, Mengusovská dolina, Batizovská dolina, Velická dolina, Veľká a Malá Studená dolina, Dolina Kežmarskej Bielej vody. Na severnej strane to sú Bielovodská dolina a Javorová dolina. Najdlhšími dolinami Vysokých Tatier sú Kôprová dolina a Bielovodská dolina, ktoré majú obe dĺžku 11 km.

(Zdroj: [http://sk.wikipedia.org/wiki/Vysok%C3%A9_Tatry_\(pohorie\)](http://sk.wikipedia.org/wiki/Vysok%C3%A9_Tatry_(pohorie)))

1. V ktorej možnosti sú všetky zemepisné názvy napísané pravopisne správne?

- A Kôprová Dolina, Vysoké Tatry, Belianske Tatry
- B západné Tatry, Vysoké Tatry, Podtatranská Kotlina
- C Mengusovská kotlina, Lomnický štít, Poľsko
- D Slovenské Vysoké Tatry, Slovensko, Velická Dolina

2. V ktorej možnosti je pravopisne správne napísané dané slovné spojenie?

☐ A tatranské štíty	☐ C Tatranské Štíty
☐ B Tatranské štíty	☐ D tatranské Štíty

3. V ktorej možnosti je pravopisne správne napísané tvrdenie vyplývajúce z ukážky?

- A Vo Vysokých Tatrách je 30 dolín a jednou z nich je Velická Dolina.
- B Belianske Tatry sú vyššie ako Vysoké Tatry.
- C V Poľsku a na Slovensku sú najvyšším pohorím Vysoké Tatry.
- D Vysoké tatry majú jediný vrchol, ktorý má viac ako 2 500 m – Gerlachovský štít.

Mgr. Stanislava Havettová

4. Koľko vrcholov vo Vysokých Tatrách má výšku prevyšujúcu 2 500 metrov?

Odpoveď:

5. Akú rozlohu majú Vysoké Tatry?

Odpoveď:

2.

Spišský hrad je hradná zrúcanina zaberajúca vrchol travertínovej kopy Spišský hradný vrch, tvoriaca dominantu širokého okolia na hlavnom cestnom ťahu spájajúcom východoslovenské regióny Spiš a Šariš. Je nielen dokladom vývoja architektúry od 12. do 18. storočia u nás, ale svojou rozlohou prevyšujúcou 4 hektáre (presne 41 426 m²) je jedným z najväčších hradných komplexov na Slovensku a aj v Európe.

Napriek tomu, že sa vypína nad mestom Spišské Podhradie, katastrálne patrí územiu obce Žehra (jej miestnej časti Hodkovce) v okrese Spišská Nová Ves v Košickom kraji.

Hrad je národnou kultúrnou pamiatkou a od roku 1993 je ako súčasť pamiatkového súboru Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia zapísaný v Zozname Svetového dedičstva UNESCO.

Od roku 1990 je hradné bralo spolu s hradným komplexom chránené ako chránený prírodný výtvor, od roku 1996 ako národná prírodná pamiatka Spišský hradný vrch.

Od roku 2004 je súčasťou chráneného územia európskeho významu v rámci európskej siete chránených území Natura 2000 SKUEV0105 Spišskopodhradské travertíny.

(Zdroj: http://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%BD_hrad)

6. V ktorej možnosti sú obidva názvy napísané pravopisne správne?

- A** Košický Kraj, Nitriansky kraj
- B** Banskobystrický Kraj, Bratislavský Kraj
- C** Košický kraj, Prešovský kraj
- D** žilinský kraj, košický kraj

7. Spišský hrad sa nachádza na ťahu, ktorý spája dva regióny. Uveďte ktoré.

Odpoveď:

8. Spišský hrad katastrálne patrí

A	Spišskému Podhradiu.	C	Žehre.
B	Spišskej Novej Vsi.	D	Levoči.

9. V ktorej možnosti sú všetky názvy napísané pravopisne správne?

- A** Zoznam Svetového dedičstva UNESCO, Žehra
- B** Spišské Podhradie, Zoznam Svetového dedičstva UNESCO
- C** Spišský Hradný Vrch, spiš
- D** Šariš, Európsky význam

10. Vytvor zo slov Spiš a Šariš prídavné mená.

Odpoveď:

Banská Bystrica (iné názvy pozri kapitolu Názov) je metropola stredného Slovenska, krajské mesto Banskobystrického kraja a okresné mesto banskobystrického okresu. Žije v nej 78 068 obyvateľov (k 31. 12. 2012), čo ju radí na šieste miesto na Slovensku. Mesto leží na rozmedzí Horehronia a Zvolenskej kotliny. Urbanistický priestor Zvolen – Banská Bystrica s takmer 150 tisíc obyvateľmi je treťou najväčšou koncentráciou obyvateľstva v SR.

Prvá zmienka o Banskej Bystrici ako slobodnom kráľovskom meste pochádza z roku 1255, keď jej dal vtedajší uhorský kráľ Belo IV. práva na ťažbu surovín a takisto mestské práva. Ťažila sa hlavne meď, železo a striebro. Týmto krokom chcel prilákať hlavne remeselníkov z Rímskej ríše. Do mesta sa tak koncom 13. storočia nastahovali Nemci, ako názov mesta sa vtedy používal Neusohl (Nový Zvolen). Banská Bystrica sa vďaka prisťahovalcom rozvíjala. V roku 1494 tu vznikla spoločnosť Ungarischer Handel (Uhorský obchod), nazývaná aj Der Neusohler Kupferhandel, ktorá sa v 16. storočí stala jednou z najväčších a najmodernejších ťažobných spoločností tej doby. Prispela k výraznému rozvoju baníctva, hutníctva i dopravy, ktorý zasiahol celú sféru stredovekého života.

(Zdroj: http://sk.wikipedia.org/wiki/Bansk%C3%A1_Bystrica)**B**

Mgr. Stanislava Havettová

11. Krajským a okresným mestom ktorého kraja a okresu je Banská Bystrica?

Odpoveď:

12. V ktorej možnosti sú obidva názvy napísané pravopisne správne?

- A nemci, slováci
- B Nemci, slováci

- C Nemci, Slováci
- D nemci, Slováci

13. V ktorej možnosti sú obidva názvy napísané pravopisne správne?

- A Rímska ríša, Horehronie
- B Zvolenská Kotlina, Banská Bystrica
- C Banskobystrický Kraj, Zvolen
- D bansko bystrický okres, Stredné Slovensko

14. V ktorej možnosti je spojenie napísané pravopisne správne?

- A uhorský kráľ Belo IV.
- B Uhorský kráľ Belo IV.

- C uhorský kráľ belo IV.
- D Uhorský Kráľ Belo IV.

15. Napiš nasledovnú vetu gramaticky správne.

Urbanistický priestor zvolen – banská bystrica s takmer 150 tisíc obyvateľmi je treťou najväčšou koncentráciou obyvateľstva slovenskej republiky.

Odpoveď:

- 1. C
- 2. A
- 3. C
- 4. Vysoké Tatry majú 29 vrcholov, ktorých výška prevyšuje 2 500 metrov.
- 5. Vysoké Tatry majú 341 km².

- 6. C
- 7. Spiš a Šariš
- 8. C
- 9. B
- 10. spišský, šarišský

- 11. Banskobystrický kraj, banskobystrický okres
- 12. C
- 13. A
- 14. A
- 15. Urbanistický priestor Zvolen – Banská Bystrica s takmer 150 tisíc obyvateľmi je treťou najväčšou koncentráciou obyvateľstva v Slovenskej republike.